

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 22419
Tarih : 15.11.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 15/11/2022 12:09
Sayı: E-120.10-1112981

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İstanbul Beyoğlu'ndaki İstiklal Caddesi'nde 13 Kasım'da gerçekleşen bombalı saldırının ardından "bant daraltma" uygulamasıyla birlikte sosyal medyaya erişim 10 saat boyunca kısıtlandı. Doğru bilgileri yaymak yerine, halkın bilgiye erişiminin engellenmesi paniğin büyümesine sebep oldu. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından uygulanan, sosyal medya platformlarında bant daraltma uygulamasının, seçime doğru giden süreçte insanların bilgi alması ve iletişim hakkı yönünde oluşturabileceği engellerin tüm boyutlarıyla araştırılması, olası risklerin saptanması ve acil tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Hakkı Saruhan OLUÇ

Hakkı Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

Meral Danış Beştaş
Meral Danış Beştaş
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

GEREKÇE

İstanbul Beyoğlu İstiklal Caddesi'ndeki 13 Kasım'da 6 kişinin hayatını kaybettiği 81 kişinin yaralandığı patlamanın hemen ardından Türkiye genelinde sosyal medya platformları ve sosyal haberleşme ağlarına yaklaşık 10 saat boyunca erişilemedi. Bilgi İletişim Teknolojileri Kurumu konuya dair resmi açıklama yapmadı. Ancak bazı haber ajansları BTK yetkililerine dayandırdığı haberlerinde bant daraltması uygulandığını ifade ettiler.

İnternet tamamen kapatılmamış olsa dahi yapılan bant daraltma uygulaması sonrası sosyal medya platformları kullanılamaz hale geldi ve aynı saatlerde getirilen yayın yasağıyla birlikte Türkiye'nin en işlek caddesinde yaşanan böylesi bir katliamın ardından yurttaşların haberleşme imkânı ortadan kaldırıldı. Haberleşme hürriyeti, demokratik toplumların vazgeçilmezidir. Hangi koşul altında olursa olsun yurttaşların iletişim kurma ve doğru bilgiye ulaşma hakkı engellenemez. Söz konusu yasadışı uygulamalar halkı korku ve endişeye sürüklemektedir. Temel özgürlük alanlarını ortadan kaldırmaktadır.

Olayın gerçekleştiği saatlerde halkın yararına haber akışını kolaylaştırmak yerine sağlıklı ve şeffaf bilgiye erişim engellenerek getirilen hukuk dışı yayın yasağı ve bant daraltma uygulaması, soru işaretlerimizin büyümesine sebep oldu. Yapılan açıklamalarda "dezenformasyonu engelleme" amaçlı bant daraltma uygulamasına gidildiği söylendiyse de, aslında bu keyfi işlem dezenformasyonu büyüttü. Örneğin İHD'li (İnsan Hakları Derneği) bir avukat olan Jiyan Tosun hedef gösterildi ve can güvenliği tehlikeye düştü. Yıllar önceki bir video dolaşıma sokuldu ve bu dezenformasyon düzeltilmeden internete erişime kısıtlama getirildi. Yanlış bilginin hâlâ dolaşımda olması önemsenmedi ve böylelikle bu işlem, dezenformasyonun kalıcı hale gelmesine hizmet etti.

Bant daraltma uygulamasına ilişkin OHAL devam ederken yayınlanan Kanun Hükmünde Kararname ve kamuoyunda sansür yasası olarak adlandırılan dezenformasyon yasasıyla çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Ancak söz konusu uygulamada haberleşme imkânı tamamen ortadan kaldırılmış, Anayasanın haberleşme hürriyetine ilişkin açık hükmü ihlal edilmiştir. Bant daraltma uygulaması yapıldığı saatlerde, yurttaşlar sosyal medyaya erişim sağlayamazken, başta BTK Başkanı olmak üzere, hükümet yetkilileri sosyal medya kullanmaya devam etmiştir.

Söz konusu bant daraltma işleminin bürokratlar tarafından mahkeme kararı ve hukuki dayanak olmaksızın, Anayasaya aykırı bir şekilde keyfiyetle uygulanmasının amacından farklı olarak haberleşme imkânlarını tamamen ortadan kaldırması telafisi mümkün olmayan sonuçlar ortaya çıkartacaktır. Herhangi bir sınır tanımadan yapılan bu uygulamanın seçim gibi kritik dönemlerde ve tekrarlanarak, internetin kapatılması gibi uygulamalara zemin hazırlayacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu bağlamda; kamuoyunun da talepleri göz önünde bulundurularak, gereken araştırmaların yapılması, olası risklerin saptanması ve acil tedbirlerin alınması için TBMM bünyesinde bir araştırma komisyonunun kurulması elzem hale gelmiştir.